

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți
Facultatea de Științe Reale, Economice și ale Mediului
Catedra de științe economice

Curriculum

la unitatea de curs „Finanțe publice”
pentru studenții ciclului I – studii de licență
specialitățile 361.1 „Contabilitate”, 364.1 „Finanțe și Bănci”,
363.1 „Business și administrare” și 812.1 „Turism”

Titularul cursului:

V. Postolache Postolache Victoria, lector universitar
(semnătura)

Bălți, 2014

Curriculum-ul la unitatea de curs Finanțe publice a fost discutat la ședința Catedrei de științe economice, proces verbal nr. 2 din 15 octombrie 2014

Șeful catedrei dr. conf. univ. Carolina Teaci

Curriculum-ul la unitatea de curs Finanțe publice a fost aprobat la ședința Facultății de Științe Reale, Economice și ale Mediului, Procesul verbal nr. 7 din 13. 02. 2015.

Decanul facultății prof. univ., dr. hab., Pavel Topală

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți
Facultatea de Științe Reale, Economice și ale Mediului
Catedra de științe economice

Curriculum
la unitatea de curs „Finanțe publice”
pentru studenții ciclului I – studii de licență
specialitățile 361.1 „Contabilitate”, 364.1 „Finanțe și Bănci”,
363.1 „Business și administrare” și 812.1 „Turism”

Titularul cursului:

_____ Postolache Victoria, lector universitar
(semnătura)

Bălți, 2014

Curriculum-ul la unitatea de curs Finanțe publice a fost discutat la ședința Catedrei de științe economice, proces verbal nr. 2 din 15 octombrie 2014

Șeful catedrei _____ dr. conf. univ. Carolina Tcaci

Curriculum-ul la unitatea de curs Finanțe publice a fost aprobat la ședința Facultății de Științe Reale, Economice și ale Mediului, Procesul verbal nr. 7 din 13 februarie 2015

Decanul facultății _____ prof. univ., dr. hab., Pavel Topală

Informații de identificare a cursului

Facultatea de Științe Reale, Economice și ale Mediului

Catedra de științe economice

Domeniul general de studiu: 36. Științe economice, 81. Servicii publice

Domeniul de formare profesională la ciclul I: 361. Contabilitate, 363. Business, 364. Finanțe, 812. Turism

Denumirea specialității: 361.1 „Contabilitate”, 364.1 „Finanțe și Bănci”, 363.1 „Business și administrare” și 812.1 „Turism”

Tabelul 1

Administrarea unității de curs

Codul unității de curs	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			Prel.	Sem.	Lab.	Lind.		
F.03.O.021 (secția zi)	5	150	30	30	15	75	Examen oral	română
F.03.O.021 (secția frecvență redusă)	5	150	12	12	6	120	Examen oral	română

Statutul: disciplină fundamentală

Informații referitoare la cadrul didactic

Titularul cursului – Postolache Victoria, doctorand ASEM, lector universitar, a absolvit Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, specialitatea „Contabilitate și audit”. E-mail: vic.postolache@yahoo.com. Orele de consultații: joi, 14.10 – 15.30

Integrarea cursului în programul de studii: Cursul „Finanțe publice” atrage o atenție considerabilă asupra fenomenelor ce au loc într-un stat în domeniul finanțelor publice și este destinat studenților atât de la secția zi, cât și secția frecvență redusă. Studiarea acestui curs se bazează pe cunoștințele acumulate de la disciplinele „Principiile economiei de piață”, „Teorie economică”, oferind posibilitatea de a utiliza categoriile economico-financiare în viața cotidiană. Scopul cursului „Finanțe publice” constă în însușirea de către studenți a celor mai importante și mai actuale probleme ale finanțelor din domeniul public.

Competențe prealabile:

- familiarizarea principalelor concepte și teorii din domeniul economiei și finanțelor publice și dezvoltarea capacității de înțelegere și utilizare a acestora;
- înțelegerea rolului și importanței aspectelor legate de impozite și buget;
- definirea conceptelor de cerere și ofertă;
- cunoașterea noțiunilor cheie din cursurile „Principiile economiei de piață”, „Teorie economică”;
- evidențierea rolului statului în economie;
- dezvoltarea abilităților în vederea elaborării de analize și studii în domeniu.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului:

- formarea unei concepții științifice necesare pentru o corectă înțelegere a fenomenelor, proceselor și operațiunilor financiare ce se nasc ca rezultat al constituirii, repartizării și utilizării fondurilor publice, în formă bănească;
- dezvoltarea spiritului de analiză și interpretare a fenomenelor, proceselor și fluxurilor financiare din economie precum și a interdependenței dintre acestea și fenomenele și procesele economice reale;
- formarea unui spirit de orientare în aprecierea realistă a fenomenelor, proceselor și operațiunilor financiare ce constituie conținutul finanțelor publice, a raporturilor dintre finanțele publice și private, precum și a capacității de a soluționa problemele practice în activitatea profesională.

Finalitățile cursului:

- aplicarea conceptelor, principiilor, elementelor, metodelor și instrumentelor de analiză;

- înțelegerea și aplicarea indicatorilor specifici de analiză la nivelul de finanțe publice;
- culegerea datelor privind finanțele publice folosind diverse baze de date;
- aplicarea prevederilor politicii monetar-creditare și a celei bugetar-fiscale la nivel de finanțe publice;
- interpretarea datelor și informațiilor referitoare la probleme specifice finanțelor publice.

Tabelul 2

Conținuturi

Tematica	Ore			
	Prelegeri	Seminare	Lucrări practice	Activitatea independentă
1	2	3	4	5
Tema 1. Conținutul și importanța finanțelor publice 1.1. Definiția și evoluția finanțelor publice. 1.2. <u>Obiectul finanțelor publice</u> 1.3. Conceptul despre finanțele publice. 1.4. Conținutul economic al finanțelor publice. 1.5. Funcțiile finanțelor publice. 1.6. <u>Metoda de studiu a finanțelor publice</u> 1.7. <u>Raporturile finanțelor publice cu alte discipline</u> 1.8. Rolul finanțelor publice în dezvoltarea economiei de piață.	2/1	2/1	-	4/8
Tema 2. Teoriile finanțelor publice și dezvoltarea lor istorică 2.1. Concepțiile clasice cu privire la finanțele publice. 2.2. Concepțiile moderne despre finanțele publice. 2.3. Concepțiile postmoderne și contemporane despre finanțele publice	2	2	-	2
Tema 3. Mecanismul financiar 3.1. Conceptul și funcționarea mecanismului financiar 3.2. Pârghiile economico-financiare și rolul lor în funcționarea mecanismului financiar. 3.3. Sistemul financiar al statului – esența elementelor componente. 3.4. Sistemul fondurilor de resurse financiare. 3.5. Finanțele și instituțiile ce reglează activitatea sa.	2/1	2/1	-	4/10
Tema 4. Politica financiară a statului 4.1. Conceptul de politică financiară și rolul ei în sistemul de gestiune a finanțelor. 4.2. Conținutul politicii financiare și domeniul de manifestare a acesteia. 4.3. Politica monetar-creditară – element al politicii financiare. 4.4. Politica bugetar – fiscală a statului.	2	2	-	4/10
Tema 5. Procesul bugetar și bugetul de stat 5.1. Noțiunea de proces bugetar. 5.2. Caracteristica fazelor procesului bugetar în Republica Moldova. 5.3. Organizarea procesului bugetar în diferite state ale lumii. 5.4. Definiția, conținutul și funcțiile bugetului de stat. 5.5. Rolul bugetului în viața economică a statului. 5.6. Principiile bugetare în Republica Moldova. 5.7. Sistemul bugetar în Republica Moldova. 5.8. Legea lui A.Vagner și aplicarea ei la etapa actuală. 5.9. Formarea deficitului bugetar și modalitățile de finanțare a acestuia	4/2	4/2	2/1	4/12
Tema 6. Veniturile bugetului de stat 6.1. Conținutul economic al veniturilor publice. 6.2. Structura resurselor financiare publice. 6.3. Tendințe în evoluția resurselor financiare publice 6.4. Politica financiară în domeniul veniturilor publice	2/1	2	4/1	4/10
Tema 7. Sistemul cheltuielilor publice ale statului 7.1. Conținutul economic al cheltuielilor publice. 7.2. Criteriile de clasificare a cheltuielilor publice. 7.3. Nivelul, structura și dinamica cheltuielilor publice 7.4. Factorii care influențează asupra creșterii cheltuielilor publice. 7.5. Eficiența cheltuielilor publice 7.6. Politica financiară în domeniul cheltuielilor publice.	2/1	4/2	2/1	4/10

1	2	3	4	5
Tema 8. Sistemul fiscal al statului 8.1. Conținutul social-economic al impozitelor și taxelor. 8.2. Elementele impozitelor. 8.3. Rolul și funcțiile impozitelor. 8.4. Principiile moderne ale impunerii. 8.5. Principiile de clasificare ale impozitelor. 8.6. Sistemul fiscal al Republicii Moldova.	2/1	2/1	-	6/10
Tema 9. Coordonatele impozitelor directe și indirecte 9.1. Caracteristica impozitelor directe. 9.2. Impozitele reale: esența, evoluția, particularitățile actuale. 9.3. Impozitele personale: esența și evoluția lor. 9.4. Impozitele indirecte – caracteristica lor. 9.5. Tipurile de impozite indirecte: taxe de consumație, monopoli fiscale, taxe vamale. 9.6. Evaziunea fiscală și formele sale.	2/1	2/1		6/10
Tema 10. Necesitatea și rolul creditului public pentru stat 10.1. Conținutul economic al creditului public. 10.2. Rolul și importanța creditului public 10.3. Funcțiile creditului public 10.4. Criteriile de clasificare a creditului public. 10.5. Tehnica creditului public 10.6. Operațiuni specifice creditului public 10.7. Gestiunea creditului public.	2/1	2/1	2/1	6/10
Tema 11. Asigurarea și rolul ei în sistemul financiar al țării 11.1. Apariția și dezvoltarea relațiilor de asigurare 11.2. Definiția și elementele asigurărilor 11.3. Trăsăturile și funcțiile asigurării. 11.4. Criteriile de clasificare a asigurărilor 11.5. Influența asigurărilor asupra activității economice	2/1	2/1	2	2/10
Tema 12. Asigurarea socială și sursele ei 12.1. Necesitatea și conținutul economic al asigurărilor sociale. 12.2. Organizarea sistemului securității sociale în țările cu economie de piață. 12.3. Principiile și rolul asigurărilor sociale. 12.4. Sursele de formare a fondurilor asigurărilor sociale de stat. 12.5. Sistemul de asigurare socială în Republica Moldova și principiile de formare 12.6. Asigurarea medicală a populației și baza legislativă a ei.	2/1	2/1		2/10
Tema 13. Datoria publică – concept, forme, indicatori de evaluare și metode de reducere 13.1. Datoria publică și indicatorii de evaluare a poverii acesteia 13.2. Noțiuni conceptuale cu privire la datoria externă 13.3. Indicatorii de evaluare a mărimii datoriei externe 13.4. Practica internațională de restructurare a datoriei externe 13.5. Strategii de gestiune a datoriei externe 13.6. Datoria publică în Republica Moldova	4/1	3/1	3/2	6/10
Total secția zi/ Total secția frecvență redusă	30/12	30/12	15/6	75/120

Activități de lucru individual:

- studierea literaturii suplimentare la curs;
- pregătirea unui proiect de cercetare;
- rezolvarea aplicațiilor practice atât în grup cât și individual.

Note

1. Proiectele de cercetare nu se predau prin e-mail decât la solicitarea cadrului didactic titular de seminar;

2. În cazul în care, din motive bine întemeiate, proiectul nu poate fi predat la data stabilită, studentul va trebui să anunțe, în prealabil, cadrul didactic titular de seminar asupra acestei situații, fapt care nu va atrage reducerea notei acordate.

Evaluare

Pre-condiții		Participare și efectuarea tuturor activităților de laborator și susținerea proiectului	
		Modalități și mijloace de evaluare	Procent din nota finală
Evaluare finală:		Examen oral	40%
Evaluare curentă	Seminar	Prezentarea materialului studiat	20%
	Laborator	Efectuarea și susținerea lucrărilor de laborator	20%
	Proiect	Susținerea proiectului	20%

Subiectele pentru evaluarea finală

1. Definirea și evoluția finanțelor publice.
2. Obiectul și metoda de studiu a finanțelor publice.
3. Conceptul despre finanțele publice.
4. Conținutul economic al finanțelor publice.
5. Funcțiile finanțelor publice.
6. Raporturile finanțelor publice cu alte discipline.
7. Rolul finanțelor publice în dezvoltarea economiei de piață.
8. Concepțiile clasice cu privire la finanțele publice.
9. Concepțiile moderne despre finanțele publice.
10. Concepțiile postmoderne și contemporane despre finanțele publice.
11. Conceptul și funcționarea mecanismului financiar.
12. Pârghiile economico-financiare și rolul lor în funcționarea mecanismului financiar.
13. Sistemul financiar al statului – esența elementelor componente.
14. Sistemul fondurilor de resurse financiare.
15. Finanțele și instituțiile ce reglează activitatea sa.
16. Conceptul de politică financiară și rolul ei în sistemul de gestiune a finanțelor.
17. Conținutul politicii financiare și domeniul de manifestare a acesteia.
18. Politica monetar-creditară – element al politicii financiare.
19. Politica bugetar – fiscală a statului.
20. Noțiunea de proces bugetar.
21. Caracteristica fazelor procesului bugetar în Republica Moldova.
22. Definiția, conținutul și funcțiile bugetului de stat.
23. Principiile bugetare în Republica Moldova.
24. Sistemul bugetar în Republica Moldova.
25. Formarea deficitului bugetar și modalitățile de finanțare a acestuia.
26. Conținutul economic al veniturilor publice.
27. Structura resurselor financiare publice.
28. Tendințe în evoluția resurselor financiare publice.
29. Politica financiară în domeniul veniturilor publice.
30. Conținutul economic al cheltuielilor publice.
31. Criteriile de clasificare a cheltuielilor publice.
32. Factorii care influențează asupra creșterii cheltuielilor publice.
33. Eficiența cheltuielilor publice.
34. Politica financiară în domeniul cheltuielilor publice.
35. Conținutul social-economic al impozitelor și taxelor.
36. Elementele impozitelor.
37. Rolul și funcțiile impozitelor.
38. Principiile moderne ale impunerii.
39. Principiile de clasificare ale impozitelor.
40. Sistemul fiscal al Republicii Moldova.
41. Caracteristica impozitelor directe.
42. Impozitele reale: esența, evoluția, particularitățile actuale.
43. Impozitele personale: esența și evoluția lor.

44. Impozitele indirecte – caracteristica lor.
45. Tipurile de impozite indirecte: taxe de consumație, monopoluri fiscale, taxe vamale.
46. Evaziunea fiscală și formele sale.
47. Conținutul economic al creditului public.
48. Rolul și importanța creditului public.
49. Funcțiile creditului public.
50. Criteriile de clasificare a creditului public.
51. Tehnica creditului public.
52. Operațiuni specifice creditului public.
53. Gestiunea creditului public.
54. Apariția și dezvoltarea relațiilor de asigurare.
55. Definiția și elementele asigurărilor.
56. Trăsăturile și funcțiile asigurării.
57. Criteriile de clasificare a asigurărilor.
58. Influența asigurărilor asupra activității economice.
59. Necesitatea și conținutul economic al asigurărilor sociale.
60. Organizarea sistemului securității sociale în țările cu economie de piață.
61. Principiile și rolul asigurărilor sociale.
62. Sursele de formare a fondurilor asigurărilor sociale de stat.
63. Sistemul de asigurare socială în Republica Moldova și principiile de formare.
64. Asigurarea medicală a populației și baza legislativă a ei.
65. Datoria publică și indicatorii de evaluare a poverii acesteia.
66. Noțiuni conceptuale cu privire la datoria externă.
67. Indicatorii de evaluare a mărimii datoriei externe.
68. Practica internațională de restructurare a datoriei externe.
69. Strategii de gestiune a datoriei externe.
70. Datoria publică în Republica Moldova.

Model de test

1. *Care dintre afirmațiile referitoare la caracteristicile cheltuielilor publice nu este adevărată?*
 - a) se stabilesc între stat și persoane fizice și juridice;
 - b) exprimă relații economico-sociale;
 - c) apar cu ocazia utilizării resurselor financiare publice;
 - d) se exprimă și în formă bănească și sub forma prestațiilor în muncă;
 - e) cheltuirea resurselor financiare publice are drept scop îndeplinirea funcțiilor statului.
2. *Care din următoarele fonduri nu sunt cuprinse în cadrul cheltuielilor bugetului de stat:*
 - a) fondul de asigurări sociale de sănătate;
 - b) fondul de intervenție la dispoziția Guvernului;
 - c) fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului;
 - d) fonduri din care se vor acorda unele categorii de împrumuturi pentru finalizarea unor obiective aprobate prin convenții bilaterale.
 - e) acorduri guvernamentale pentru persoanele cu statutul de refugiat și lipsite de mijloace de existență.
3. *Care din clasificările cheltuielilor publice reprezintă clasificarea folosită de instituțiile specializate ale ONU?*
 - 1) clasificarea financiară;
 - 2) clasificarea economică;
 - 3) clasificarea funcțională;
 - 4) clasificarea după rolul cheltuielilor în procesul reproducției sociale;
 - 5) clasificarea administrativă sau instituțională.

a) 2, 4; b) 1, 3; c) 2, 5; d) 2, 3; e) 3, 4.
4. *Care dintre indicatorii de analiză a cheltuielilor publice sunt cel mai puțin semnificativi*

pentru a caracteriza cheltuielile publice:

- a) indicatorii structurii funcționale a cheltuielilor publice;
- b) ponderea cheltuielilor publice în PIB;
- c) indicatorii structurii economice a cheltuielilor publice;
- d) mărimea absolută a cheltuielilor publice în monedă națională;
- e) cheltuiala publică medie pe locuitor în \$ SUA.

5. Resursele financiare publice provin în cea mai mare măsură din:

- a) resurse ale trezoreriei;
- b) împrumuturi de stat interne;
- c) emisiune bănească fără acoperire;
- d) prelevări obligatorii fiscale și nefiscale;
- e) împrumuturi de stat externe.

6. Principala destinație a resurselor financiare în țările dezvoltate, cu economie de piață este:

- a) învățământ, sănătate, cultură;
- b) apărare națională;
- c) ordine publică;
- d) acțiuni economice.

7. Care dintre următoarele modalități de constituire a resurselor financiare publice au ca efect imediat apariția inflației:

- a) prelevările fiscale;
- b) împrumuturile pe termen scurt;
- c) împrumuturile pe termen mediu;
- d) împrumuturile pe termen lung;
- e) finanțarea prin emisiune monetară fără acoperire.

8. Stabiliți dacă este adevărată afirmația: „Prelevările cu caracter obligatoriu se prezintă sub forma veniturilor fiscale și nefiscale” dacă este falsă prezentați varianta corectă.

- a) adevărat;
- b) fals.

9. Cheltuielile de capital se caracterizează prin faptul că:

- a) se materializează în bunuri de folosință îndelungată;
- b) asigură funcționarea și întreținerea instituțiilor publice;
- c) în schimbul lor nu se obține o contraprestație;
- d) trebuie reînnoite permanent.

10. Din punct de vedere al conținutului economic resursele bugetare includ:

- A. Venituri fiscale;
- B. Resurse de trezorerie;
- C. Resurse nefiscale;
- D. Resurse cu caracter obligatoriu;
- E. Resurse din emisiunea monetară.

$A+B+C$

sau $A+C+D$

sau $B+D+E$

sau $B+C+D$

Resurse informaționale ale cursului

1. Legea Republicii Moldova cu privire la asigurări nr. 407-XVI din 21.12.2006. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 2006, nr.47-49/213 din 06.04.2007

2. Legea Republicii Moldova privind sistemul public de asigurări sociale nr.489-XIV din 08.07.1999 În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 2000, nr.1-4 din 06.01.2000.

3. Legea Republicii Moldova privind implimentarea asigurărilor obligatorii de asistență medicală și la constituirea fondurilor de asigurări obligatorii de asistență medicală nr.264-XV din 26.06.2003. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 2003, nr.134/537 din 01.07.2003.

4. Legea Republicii Moldova privind finanțele publice locale nr.491-XIV din 9.07.1999. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 1999, nr.101-102 din 16.09.1999.

5. Legea Republicii Moldova privind sistemul bugetar și procesul bugetar nr.847-XIII din 24.05.1996. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 1997. nr.19-20 din 27.03.1997.
6. Legea Republicii Moldova cu privire la datoria publică, garanțiile de stat și recreditarea de stat nr. 419-XVI din 22 decembrie 2006. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 2006, nr. 32-35 din 09.03. 2006
7. BOTNARI, Nadejda; BAURCIULU, Angela. *Finanțe*. Ch.: ASEM, 2010. 423 p.
8. POPEANGĂ, Vasile. *Finanțe publice, vol. I, II*. Tîrgu Jiu: Ed. Academica Brâncuși, 2005, 225 p.
9. POSEA, Constantin. *Finanțe publice. Fiscalitate*. Sibiu: Ed. Psihomedica, 2007, 184 p.
10. SECRIERU, Angela. *Finanțe publice*. Ch.: Epigraf, 2004, 434 p.
11. SECRIERU, Angela. *Ghidul procesului bugetar al Republicii Moldova*. Ch.: Epigraf SRL, 2009.

